

**Vreugde-bergh, bestaende in nieu-iaers en kars-gesanggen, ziel-suchten,
en andere opmerckende deuntjes**

C. Rhijnenburgh

bron

C. Rhijnenburgh, *Vreugde-bergh, bestaende in nieu-iaers en kars-gesanggen, ziel-suchten, en andere opmerckende deuntjes*. Claas Theunisz, Medemblick 1661 (tweede druk)

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/rhij002vreu04_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

Aen alle Deught-lievende.

Landts-lieden wat ik heb, dat is voor u ten besten:
 Ik geef het mijn om niet, alleen dat ik ten lesten
 Gewenschte Vruchten sie van mijn gedane moeyt.
 Die niet vertragen sal soo lang Parnassus vloeyt.
 't Geschiet om bester wil, hoe wel niet sonder laster;
 Maer schelde vry die 't lust, al eer dat ik verbaster
 Of wijk van 't deuchden spoor, ,laet ik het hooger gaen,
 En wijs den lasteraer noch grover feylen aen.
 't Is niet uyt haet! ik doe gelijk de goede Meysters
 Die op een boose sweer gebruycken scherpe pleysters,
 Ten goede van de Mensch, en van 't verseerde lit
 Al waer de vuyligheyt diep in gewortelt sit.

Daer zynder soo van aert die qualijk konnen lijden
 't Aenraken van hun zeer, ick late staen het snijden
 Om 't quaet te scheyden af, dat nodigh is gedaen,
 Op dat de gantsche mensch niet kome te vergaen.
 Ick heb geen Menschen haet: maer haet de vuyle rancken
 Die by de Menschen zijn, die raed ick af te dancken,
 Die raed ick wegh te doen en heel te roeyen uyt
 Om Christo naderhandt te zijn een lieve Bruyt.
 Dit is mijn oogemerck; Elck heeft daer op te letten
 En wil sijn kurs voortaan na d'Hemel rechter setten,
 Om vry te mogen zijn van 't eeuwigh ongeval,
 Dat eenmael sonder gunst den boosen treffen sal.

U E. Dienstw:

C. Rhijnenburgh.

In Medenblick den 28. van Winter-Maendt 1658.

***Kort verhael van 't geene dat ons in West-Indjen aen het zouten Eylandt
Ao. 1638 wedervaren is.***

Stem: Adieu Malacca wy scheyden van hier.

Laes! wat een ramp en treur-geval:
Dat ik niet licht vergeten sal
Al leefd' ik hondert Iaren:
Neemt dit wel waer, O Maets die naer
West-Indjen komt te varen.

2. Een donck're wolk, een swarte kaeck,
 Heeft onversiens, al ons vermaeck,
 In rouw' om ver geslagen,
 Daer wy vry sterck, En kloeck in 't werck,
 † Aan 't Zouten Eylandt lagen.

3. Den achtsten Mey voor dage-raet,
 Om Water, sonder denck van quaet,
 Drie Boots men heene manden:
 Maer onverwacht, Was 's Vyants macht,
 Daer heym;lijck komen Landen.

4. ‡ De Vooght van Koning Davids schuyt,

† Certuges.

‡ Iacob Comesz. de Iongge van Medenblick.

Die sagh en borst ten lesten uyt,
 Wat sullen wy gaen maken?
 Komt Mannen mee, Wy steecken t'Zee,
 Eer dat wy onklaer raken.

5. Wy maeckten Seyl, en wierpen voort
 De Water-vaten over-boort,
 Om beter wegh te spoeyen:
 Dus quamen sy, Bedroeft en bly,

* Weer na de Schepen roepen.

6. Het was gelijck de dagh soo klaer:
 Maer een van drien ontsloegh het haer,
 Voortgaende sonder schromen,

* De Doot van Herman Ysbrantsz. van Medenblick.

Tot sy te laet, En buyten raet,
Ghevangen sijn genomen.

7. Een droeve tieng een groote scha:
Maer noch een grooter quammer na,
Geen Sonne-reys na desen
Dat ons met wacht, De gantsche nacht,
In rep en roer deed' wesen.

8. Doe Phoebus weer de dagh aen boot,
En 't Fort daer op de Wacht af schoot,
Ging 't dapper op een tieren,
Des Vyants tros, Viel uyt het Bos
Gelijk verwoede Dieren.

9. Sy quamen met een hevigheyt

Aen vallen, of sy waren breyt,
En schoten onderwijlen,
Van boven neer, Met valsch geweer,
Met snoo vergifte Pijlen.

10. Dit duyrde vast ontrent een uyr,
Wy gaven oock te degen vuyr,
En 't Fort dat schoot met Ballen,
Van vijf ses pont, Die veel verwont,
Ter aerde deden vallen.

11. Sy dropen van ter zijden af,
Dat d'onse goe couragie gaf,
En vry wat deed' verluchten:
Maer recht daer aen, Dat 't heel gedaen,

Men hoorde banger suchten.

12. De Spanjaers quamen setten an,
Met noch een vijf ses hondert Man,
Van Wilden en van Moren,
Ons Volck bedeeft En flaeu van Geest
Gaf doe de moet verloren.

13. Sy gingen haer nochtans te keer,
Hoe wel vergeefs, want langhs soo meer,
Quam 's Vyandts macht aen-bossen:
't Fort wierd' beset En sy verlet,
Haer stucken meer te lossen.

14. De slechte toe-stant van ons Volck,
Verruckt het hert schier uyt sijn kolck,

Door enckel medelijden:
Wy lagen daer En konden haer
Ontsetten noch bevrijden.

15. Haer macht was kleyn en 't [...] ontvry,
De Vyandt lagh 'er en by,
Te knarsen op sijn tanden
Dat haer verdroot: Want uyt de Vloot
Was geen ontset voor handen.

16. Den hoogen noodt die dreef haer aen
't Ophangen van een Witte-Vaen,
En bidden om haer leven,
De Vyandt riep, Daer elck na liep,
Quartier te sullen geven.

17. Eer dat een Mensch sijn leven geeft
Veel liever geeft hy wat hy heeft,
Dat onse Maets oock deden,
Sy gaven 't haer Gewillich, maer
Het was een valsche vrede.

18. 't Moordadigh hart quam voor den dagh,
Dat nu de wraeck van vooren sagh,
Belust op onse schade:
Sy vingen aen, Met doot te slaen,
En daer was geen genade.

19. De Tyranny ter selver plaets,
Was niet te sien aen onse Maets,
Met houwen, slaen en schieten:

Na goet accoort, Soo wreden moort,
Moet u, o Godt! verdrieten.

20. * Een Schipper die snachts had gewaekt,
En sijn Barbier zijn vry geraeckt,
Door moedigh avonturen,
Noch een Konstabel bloot en naeckt,
Met twee-mael ses quetsuren.

21. Ick vaer alsoo niet meer om Zout,
Dat duynder komt te staen als Gout,
En moey'lijck valt te halen:
Ia dat men moet, Met vleysch en bloet,
Ten lesten noch betalen.

* Klaes Florissen van Monnekedam.

Droom-liedt.

Stem: Van Susanna.

1. Hoe hebben al de nacht mijn sinnen lopen dwalen?
Hoe vreemt heb ick ghedroomt tot aen den lichten dagh?
My dochte dat ick wierd' gevoert uyt onse palen,
In't Indische gewest, daer ick veel wonders sagh.
2. Een Scheepje datter quam recht na de kust laveren
Te wonder schoon gemaect *van* louter Ebbenhout:

Niet een soo kloecken gheest die 't Scheepje kond' waerden,
Men seyde 't was gelaen met Silver en fijn Gout.

3. Het Wandt van roode Zijd', van witte Zijd' de Seylen,
En d'Anckers voor de boeg van Silver toebereyt:
De Stuurman evenwel deed anders niet dan peylen,
En was, gelijk my docht, beducht voor swaricheyt.

4. De Schipper licht van hert liet sijn couragie blijcken,
De Stucken raecten uyt en spogen vyer en vlam,
So dat de gulde Son ging met sijn stralen wijcken,
Vermits de swarte roock sijn lieve licht benam.

5. 't Was lustich om te sien, de Windt omtrent het Noorden,
De Seylen al-te-mael die stonden moy ter dracht,
Trompetten, soet geluyt, en snaren-spiel men hoorden,
Recht als het Werelts Schip vol wellust en vol pracht.

6. De Stuerman wel bedaegt, van hooger geest geboren
Als yemant van de Maets, en rijper van verstant,
Die sagh dit wesen aen en gaf de moet verlooren,
Recht of hy 't ongeluck al ree sagh voorder hant.

7. De Windt schavielden om, en sett' hem in 't Noord-westen,

De lucht betroock vry swart, *men* achtet min als niet,
Daer quam een snelle storm, waer door het Schip ten lesten
Vervallen op een blind', aen duysent stucken stiet.

8. Daer lag het schoone Schip, daer vloog de wellust henen,
En in een omme-sien, ick weet oock niet hoe ras,
't Onweder was voor-by, 't onweder was verdwenen,
De lucht stont weer soo klaer als sy te vooren was.

9. Door sulck een ongeval mijn geest geweldich schilde,
Soo dat ick wacker wierd, en dacht in mijn gemoet

Dit is des Werelts loon, so raeckt hy die in 't wilde
't Vleesch en de Werelt dient, ten lesten onder voet.

10. Och! dat wy d'een met d'aer hier om wat meerder dochten,
Als wy, God betert, doen wellustig, trots en quaet:
Och! dat wy God veel meer, dan swerelts dingen sochten
Dat soud' ons dienstigh zijn in d'alderleste staet.

10. Wy swerven in een Zee vol klippen en vol stenen,
Vol Rovers over al die na ons leven staen,
En loopen evenwel soo los en dom daer henen,
Als of den Hemel self ons niet en kon ontgaen.

12. Hoe sullen wy 't in 't end', hoe sullen wy 't besuren,
Elck set een eygen kours na sijn genegenthey:
En doet al wat hy wil, ten kan niet lange duren
Daer is een stil verderf, een wisse straf bereyt:

13. O God! bewaer mijn Ziel voor 's werelts ydel mallen
En 't schadelijck verderf, dat eeuwich quellen nijpt,
Op dat my na u gunst dan magh ten goede vallen,
Die saligheyt en vreugt die geen verstant begrijpt.

Ziel-sucht van een oudt man, over sijn sondigh leven.

Stem. O Bataviers! &c.

1. Ick armen Helt,
Die dus langh heb geploeght,
In 's Werelts velt,
Voel dat mijn herte wroeght,
Uyt oorsaeck van mijn sondigh leven,
Dat my, soo 't schijnt, nu wil begeven.

2. Och! hoe verleyt

Heb ick my wegh ghebracht?

In ydelheyt

Op wellusts malle jacht:

Dat ick my schaem te openbaren,

Als ick aensie mijn grijse haren.

3. Och wat een flaut!

Nu gaet het sackend' af.

Och hoe benaut!

Niet dat ick tot het graf

Moet henen gaen: maer om mijn daden,

Die altemael sijn uyt den quaden.

4. Die stil van geest,

Godt-vruchtigh eet sijn Broodt:

Die Mensch en vreest
Soo seer niet voor de Doodt:
Want of hy schoon wort wegh genomen,
Sy doet hem tot een beter komen.

5. Ick, Ick och arm!

Ick vreesse tril en beef:
O Heer! ontfarm,
Mijn sonden my vergeef:
Ick soeck geen recht! maer bid ghenade
Verstoot my niet al koom ick spade.

6. 'k Hoor veel verwijt

En vinde nergens troost,
Dat ick mijn tijt

Dus heb verwareloost:
O tijdt! mocht ick u weder koopen,
Ick soud' u soo niet laten loopen.

7. Dan soud' de Deucht
Mijn Leyd-ster zijn, Gods woort
Mijn hooghste vreucht,
En wellust van nu voort:
Want 't is een licht aen onse voeten,
En leert hoe dat wy leven moeten.

8. 'k Ben haest niet meer.
Heer! troost mijn bange Ziel:
Dat ick wel eer
In grove sonden viel,

Dat is my leedt: Ick sucht gestadigh:
Mijn Heer! mijn God! weest my genadigh.

*Novi in carne mwa non habitate bonum
Da veniam culpae, Deus, & miserere dolentis
Cum gemitu vitae crimina longa suae.*

Vreuchde-sangh, over de salighmakende geboorte Iesu Christi.

Stem: Lestmael gingh ick op eene morgen.

Wie soud' nu niet van vreughde springen,
En komen met een bly ghemoet,

Den Nieu-gebooren Heylandt singen,
Ghelijck des Hemels Heyr-kracht doet?

Wie soude slapen?

Siet de Harders aen,

Die van haer Schapen,

Vrolijck henen gaen,

Om 't wonder te verstaen.

2. De droefste dagh daer wy van weten

Was die, doen Adam, onbedacht,

Had' van 't verboden Fruyt ghegeten,

Dat ons de dootd heeft aengebracht:

Maer blijder daghen,

Niemandt weer vernam,

Als doe wy sagen,
Dat uyt Isais Stam,
De soete scheute quam.

3. De blyschap was soo groot bevonden,
Dat Godt te midden in de nacht,
Een Engel heeft voor heen gesonden
Aen Harders, die daer hielden wacht:

Dien hy de tijdingh
Blijde boodtschap brocht,
Eer tot verblijdingh
Yemandt ondersocjt,
Of aen dien Herder docht.

4. Den Hemel scheen van vreuchd' ontsprongen,

Een menight' van haer Burgery
Quam af, en daer wierd' stracks gesongen
Een heyligh Liedt, vol melody:
Godt eerst beledight,
En wy onbemint,
Wordt nu bevredight,
En tot ons ghesint
Door 't Nieu-gebooren Kindt.
5. Laet ons die vreuchd' ook niet gaen smoren:
Maer roepen met een soete stem,
Een Wonder-Kindt is ons geboren,
In Davids Stadt tot Bethlehem!
Dat sal sijn Vollick

Saligh maken wel,
En uyt de kollick
Rueken van der Hel:
Want 't is Emanuel.

Een ander.

Stem: Mijn Ziel maect groot den Heer.

1. Welkom gewenschte dagh,
De grootste die men sagh,
En d'alderschoonst' op aerde:
Wanneer een Iongh-vrouw teer,

Een Maget haren Heer,
En 's Werelts Heylandt baerde.

2. Doen 't vrede-brengend' Lam,
Die Mensch-behouder quam,
Doen Christus wierd' geboren,
En alles weder gaf,
Wat eertijds tot een straf
Door Adam was verloren.

3. Van hier dan bange Geest;
Wy zijn niet meer bevreest
Voor Gods ghericht en oordeel,
De soete Hemel-schaer
Brengh ons een blijde maer,

Van heyl, geluck en voordeel.

4. Wy saten diep in druck:
Maer d'Engel komt ons luck
En groote blijdschap seggen.
Wy lagen in verdriet:
Maer die ons neder-stiet
Sal nu self onder-leggen.

5. Singh dan, O Syons leucht!
En schater uyt van vreucht,
Dewijl ons wordt gesonden
Een Kindt een Wonder-Kindt,
Waer in de Ziele vindt,
Den Balsem harer Wonden.

6. Dit Kindt doet ons voortaan,
Met Godt in vrede staen:
Dit Kindt brengt ons tot eeren,
En tot een beter staet
Te vooren Adams Zaet:
Maer nu een Volck des Heeren.

7. Weest danckbaer, O mijn Ziel!
En voor dijn Heylandt kniel,
Die met soo veel ghenaden
Ons over-schuddet heeft:
Looft hem die eeuwich leeft,
Voor alle sijn weldaden.

Nieuwe-Iaers-sangh.***Stem: O! heyligh saligh Bethlehem.***

1. Hoe gaet de Tijd! Het Nieuwe-Iaer
Wordt heden weer van ons begonnen:
Het Iaer geeft veel verand'ring! maer
Den Oude Mensch wort niet verwonnen.
2. Danck Godt, mijn Ziel, die ons gespaert,
En 't Nieuwe-Iaer weer heeft gegeven,
Laet met het Iaer den ouden aert
Verhuysen, tot een vromer leven.
3. Het Iaer is Nieuw, dees Nieuwe tijt

Eyscht oock te recht vernieude sinnen:
Kom laet ons dan met alle vlijt,
In nieuwigheyt het laer beginnen.

4. Niet dat w'ons, soo de werelt doet,
Vernieuwen doen met nieuwe drachten:
Maer pogen na het hoogste goet,
En 't geen de Werelt acht, verachten.

5. Het Oude-jaer is aen een zy
Soo gaet al vast ons' leven dalen,
De tijdt die eenmael schiet voor-by
Is wegh, en niet weer om te halen.

6. Soo nemen vast de dagen af,
Soo krijgen wy te met de laren,

Soo snellen wy ter vlucht na 't graf,
Om tot de Rust-plaets heen te varen.

7. Wel laet ons dan met yver-spoet,
Het innigh deel te degen siften,
Weg-dryven wat ons daer ontmoet
Van dwase lust en vuyle driften.

8. De tijdt is kort, de Doodt gewis:
Maer d'uyr, wanneer ons die sal raken,
Onseker, dies het noodigh is,
Om toe te sien en steeds te waken.

9. De sonde dient te niet gedaen,
En d'oude Mensch geheel te sterven:
Indien wy soecken in te gaen

Daer boven in de sael'ge erven.

10. Die zijn het, Heer, daer ick op wacht,
En t'ander heb ik voor-genomen,
Ghy geeft de wil, geeft oock de kracht,
Op dat het tot de daedt mach komen.

Een ander Nieuwe-Iaers-sangh.

Stem: *Het daget in den Oosten.*

1. Hoe ras vergaen de Iaren!
Hoe snel verloopt de Tijd!
Veel snelder als de baren,

Of die te poste rijdt,
Wort ons ellendigh leven, Voort-gedreven.
2. Het Oude Iaer is henen,
Het Nieuwe vangt weer aen,
Het voorig' is verdwenen
Gelijck een roock vergaen,
Als pijlen van de bogen, Wegh-gevlogen.
3. Die wijs is sal betrachten
Den tijdt te nemen waer,
En spannen al sijn krachten,
Om met Oude Iaer,
Der sonden oude rancken, Af te dancken.
4. Men siet het menigh-werven,

En wie kan 't tegen-staen?
Hoe ras de menschen sterven,
Hoe haest het is gedaen,
Hoe licht de braafst' van allen, Komt te vallen.

5. Wat zijnder 't Jaar* voorleden,
Hier in ons' Vaderlandt,
En na-gebuerde Steden,
Al menschen aen een kant
Geraeckt, en neer-geslagen, Wegh-gedragen.

6. Laet ons daer op niet sloffen:
Want even 't selve quaet
Dat haer had' aen-getroffen,
-Nu oock al vaerdigh staet

* 1656.

Om ons met felle neyen, Heen te slepen.

7. Och! dat ons dit kond' leeren
Te dencken aen het graf,
Opwaerts tot God te keeren,
En ons te trecken af

Van 's werelts ydelheden Hier beneden.

8. Wy hebben soo veel sorgen,
En weten niet met al,
Of ons de Son van morgen

Gesont beschijnen sal,
Of wat de dagh van heden, Mach bereden.

9. Laet ons dan staen na 't beste
Daer schuylt het grootst' gewin,

En dencken aan het leste
’t Iaer gaet nu weder in,
Waer mee wy alle menschen, ’t Hoogste wenschen.
10. O God! O lieve Vader!
Scheld’ ons het oude quijt:
O aller goedtheyts Ader!
Vernieuw’ ons nu ter tijdt,
Dat wy met nieuwe sinnen, ’t Iaer beginnen.

Toe-gift op het Nieuwe-Iaer.

Stem: Poliphemus aen de strande.

1. Siet, dus gaen de Iaren strijcken
Van ons wijcken,
't Eene voor en 't ander na:
Even vluchtigh werdt ons leven
Heen gedreven,
Daer ick vaeck op stille sta.
2. 't Is te wonder, wy verkouden
Door 't verouden,
En veracht'ren van de Deught:
Sonden die men moest besnoeyen
Staen en bloeyen,
Als in 't heetste van de jeught.
3. 't Quade dat men hoort te mijden,

Af te snijden,
Gaet noch even hard' in swangh:
Selve die door Christi leden,
Heen gaen treden,
Singen noch haer oude sang.
4. Stemmigh komen sy en statigh
Seer gelatigh,
Om te hooren Godes Woort:
Maer 't is nau'lijck uyt-gesproken,
Afghebroken,
Of sy gaen weer sondigh voort.
5. O! wat siet men groote hoopen?
Sondaeghs loopen,

Die ons heyligh hoord' te zijn,
Na de Bier-banck, daer sy kroegen,
Datse swoegen,
Tot sy worden als een Swijn.
6. 'S morgens moet men dan noch roemen,
En gaen noemen,
Hoe en wat men heeft gedaen:
O! seyt d'een, ick was soo droncken,
En beschoncken,
Dat ick qualijck konde gaen.
7. Weer een ander seyt het sijne,
Ick voor 't mijne,
Was soo dick gelijckeen Ton,

Dat men my na huys moest' leyden,
Tusschen beyden!
Want ick heen noch weer en kon.
8. Dat zijn Helden, dat sijn Geesten,
Dicht aen Beesten,
Dat zijn Mannen kloeck en sneegh,
Dat zijn uyt-genomen Basen,
Die de Glasen,
Tot de grondt toe maken leegh.
9. Kon men soo den Hemel winnen,
'k Woud' beginnen,
Om die wegh oock in te slaen:
Maer, o! Gieters, Suyvers, Gluypers,

Slempers, Suypers,
Dronckaerts sullen buyten staen.
10. Menigh heb ick wegh sien halen,
Neder-dalen,
In de Dronckenschap versmoort,
En wie soud' het wonder geven?
Dat g'u leven
Nu of dan oock soo verloort.
11. Wacht u, 't is genoegh gedroncken
En gekloncken,
't Is al langh genoegh gedoopt:
Eeuwigh hoord' men dat te haten En te laten,
Daer men Ziel-gevaer van loopt.

Aen Herodes over sijn kinder-moordt.***Stem: Geklaeght zy u, o Heer der Heeren.***

1. Herodes! kondt ghy niet verdragen
De Soon die Godt ons had' bereyt?
Het licht, dat wy met vreuchde sagen,
De Sonne der Gerechtigheyt?
Het Kindt dat met een groot verlangen
Was langh verwaght,
Diens komst met Hemel-blijde-sangen
Wierd' aengebracht?
2. Wat yver-sucht had' u bewogen

Om soo een feyt te rechten aen?
Dat had' u breyn doch omgetogen,
Om soo een wreedtheydt te bestaen?
Wat spoock heeft u daer heen gedreven,

Om soo een moort
Te wercken, daer men noyt sijn leven
Van heeft gehoort?

3. De Soon, die God ons heeft gesonden,
Had' niet een mijt met u in 't sin:
Sijn komst' was langh al uyt gevonden,
Van 's Werelts aenvangh en begin;
Soo dat ghy niet en hadt te dencken
Dat Godes Lam,

Om u aen Kroon of Rijck te krencken,
Op aerdne quam.

4. Waerom dan soo veel Suygelingen,
En die noch aen de teere borst
Van haer bedroefde Moeders hingen,
Om daer te lesschen haren dorst,
Vermoort, vernielt, en doot-gesteecken?
O wreede daet!

Die alle soort' van wreede treecken
Te boven gaet.

5. Wat boos aert heeft u uyt-gespogen?
Wat leelijck dier heeft u gebroedt?
Wat snoode borst hebt ghy ghesogen,

Soo bijster heet na mensche-bloedt?
Na bloedt van soo veel jonge Schapen,
 Waer onder ghy
Noch veel seer soet vondt leggen slapen
 Aen's moeders zy.

6. Dit Kindt, om wien ghy hebt bedreven
Soo groot een moordt, door sotte waen,
Sult ghy noch eens sien hoogh verheven,
En schuldigh voor sijn oordeel staen,
Om straffe na verdienst' te lijden;
 Daer dese leught
In tegen-deel haer sal verblijden
 In sael'ge vreught.

Rachels troost-liedt.**Stem: *O! heyligh saligh Bethlehem.***

1. O Bethlehem! lijdt met gedult,
En Rachel draeght u swarigheden
Met lijdsaemhey, 't moest zijn vervult,
Het geen voor-seydt was lang verleden.

2. In Rama is een stem gehoord,
Geklagh, geweent, onmatigh karmen,
En Rachel tranen brengend' voort,

Beweend' haer Kind'ren met erbarmen.

3. Dit lijden was u opgeleyt,
Wilt dan u geest daer na besturen,
En denckt, al geeft het moey'lijkheyt
't En sal op aerd' niet eeuwig duren.

4. Al wat ons Godt van boven sendt,
Dat hebben wy te leeren dragen:
Soo 't hem bevalt, en hoe hy 't wendt,
Soo moet het ons al mee behagen.

5. Of yemant schoon het lichaem doot,
De Ziele kan hy niet verderven,
De Zielen gaen in Abrams schoot,
Van die, die in den Heere sterven.

6. Al is uw' Kind'ren levens-draet
Verbroocken, 't sal haer voordeel geven,
Sy woonen in een vaster staet
En sitten in een beter leven.

7. Haer Zielen zijn in Godes hant,
Daer niemant die van daen sal rucken:
Sy zijn van hier om hoogh verplant,
Bevrijt voor schaed' en ongelucken.

8. Sy zijn verlaetst in 's Hemels Troon
By die Gods lof altijd verklaren,
En dragen elck des Levens-kroon,
Daer op de naem van Martelaren.

9. Op dat ghy dan geruster zijt,

Al zijns' u door geweld ontnomen,
Gedenckt, dat ghy na kleyne tijt
Daer boven weer by haer sult komen.

Ick seg dat hy gerustigh leeft. Die om de werelt niet en geeft.

Stem: Mijn Ziel maeckt groot den Heer.

1. Geluckigh is de Mensch,
Niet die na sijnen wensch
Op Aerden leeft voorspoedigh,
Niet die sijn Kisten houdt

Gepropt met stapel-Goudt,
Of Silver overvloedigh:

2. Maer die sijn schat en goedt
Heeft binnen in 't gemoedt,
En doet daer mee sijn handel,
Die nedrigh is en slecht,
Stantvastigh en oprecht
In al sijn doen en wandel.

3. Die alle werelts schat
Niet soo veel acht als dat,
Die alle grootsigheden,
Rijckdom en heerlijkheit,
Wat hier beneden leyt,

Weet onder voet te treden.

4. Die met de Werelt spot,
En steeds om hoogh na Godt
Sijn sinnen komt te sturen:
Dit's sijn vermaack en lust,
Die namaels geeft een rust
Die eeuwiglijck sal duren.

5. Al die soo zijn gesint,
Die zeylen voor de wint
Na d'Hemel, door verachten
Van Werelt, Rijckdom, Eer,
Waer voor sy namaels weer
Een beter goedt verwachten.

Christi vriendelijckheyd teghen alle Boetveerdige Sondaren.

Stem: O! Bataviers in Nederlandt draegt rou.

1. Comt al tot my
In dees genaden tijt,
Komt alle ghy,
Die daer beladen zijt.
Benaut van Geest en vol verschrikken,
Komt herwaert ick sal u verquikken.

2. Ick ben alleen
De wegh ter Saligheyt:
Ick ben die geen,
Die tot den Hemel leyt
Al die mijn Iock volstandigh dragen,
En wercken doen na mijn behagen.

3. Ick ben het Lam,
Dat slechts tot u vermaeck,
Op aerden quam,
Om u bedroefde saeck
Te slechten, op dat ghy na desen,
Voor eeuwich soudt behouden wesen.

4. Ick ben een stut,
Dat ware Hemels Broodt,
Wie daer van nut
Komt nimmer in de Doot:
Een vaste troost voor bange Zielen,
Die oyt of oyt in swackheyt vielen.

5. Wie my belijdt,
En lief heeft boven al,
Die wordt bevrijdt
Van eeuwich ongeval,
Dat eenmael sal te voorschijn komen,
Tot sondaers schrick en vreuchd' der Vromen.

6. Ghy geeft ons stof
O groote Middelaer!
Om uwe lof
Steeds uyt te roepen: maer
Wie kan naar eysch u liefde prijsen?
En lof en eer genoegh bewijsen?

7. Maeck ons bequaem,
Dat wy met lof-gesangh,
U soete Naem
Ons gantsche leven langh,
En namaels uyt het stof getogen,
In eeuwigheyt lof-singen mogen.

Laetste woorden Christi.***Stem: Venus hoe heb je my aldus bedocht.***

1. U Herte wordt doch niet ontroert,
Door treurigheyt, noch wegh-gevoert
Door droeve quelligheden:
Ick heb het nood-lot uyt te staen,
En of ick schoon kom wegh te gaen,
Zijt evenwel te vreden,
'k Heb Godt voor u gebeden,
U gebeden, u gebeden.

2. Daer boven in mijn Vaders Huys
is ruymt' genoegh. verr' buyten kruys,
Daer sal ick u verbeyden:
Ick ga, gelijk ick heb geseyt,
Om u in glans en heerlijkheyd
Daer plaetse te bereyden.
En nimmermeer te scheyden,
Meer te scheyden, meer te scheyden.

3. Veel tegenstoot, veel smaedt en spijt,
Sal u, mits ghy niet werelts zijt,
Beginnen aen te vaten:
Maer niet te min, ontmoet u quaet,
De Werelt heeft my eerst gehaet,

En sal u weder hater:
Maer 'k sal u niet verlaten,
Niet verlaten, niet verlaten.

4. Hy is na by, Ick sien hem al
Die my als Vriendt verraden sal,
En lev'ren my in handen
Van die, die na mijn leven staen,
Om noch met smaetheyt aengedaen
Te worden, en met schanden,
Met geess'lingh en met banden,
En met banden, en met banden.

5. Mijn bange Ziel is heel in my
Bedroeft: Och! was die vry voor-by:

Och! of die was t'ontvlieden.
Mijn Vader! mocht het anders zijn,
Ick wild' het wel: maer niet de mijn,
U wille moet geschieden,
Ick stae tot u gebieden.
U gebieden, u gebieden.

Vervolgh van 't voorgaende,

na de selve Stem.

1. O Mensch! om u ben ick in noodt:
Om uwent wil gaen ick ter doodt,
Om 't handschrift uyt te vagen

Dat tegen u was ingestelt.
Om u van al het doodts geweld
Geheel te sien ontslagen,
Moet ik dees' smaetheyt dragen.
Smaetheyt dragen, smaetheyt dragen.

2. Men doet my niet dan alle spijt,
Nu hoor ick hier nu daer verwijt,
Nu word' ick overlogen,
En van het Krijghs-volck uytgelacht,
Bespot, beschimpt, en seer veracht,
In 't aengesicht gespogen,
Als had' ick geen vermogen,
Geen vermogen, geen vermogen.

3. Sy setten my met smaedt ten toon,
En boven op mijn Hooft een Kroon
Van Doornen t'saem geweven,
Mijn Vqader, 't sal haest zijn gedaen,
En 't schijnt, ick kan het niet ontgaen,
Bewaert haer tot het leven
Die ghy my hebt gegeven,
Hebt gegeven, hebt gegeven.

4. Mijn Vonnis leyt al ree gevelt:
Die schuldigh is wordt vry gestelt,
d'Onschuldige verwesen.
Niet langh geleen wierd' ick geroemt,
En Davids Soon met vreuchd' genoemt,

Hoogh was mijn lof geresen:
Maer nu ist wegh met desen,
Wegh met desen, wegh met desen.

5. Mijn God! mijn God! waerom verlaet
Ghy my? in dees' bedroefde staet,
In smaetheydt en in schanden.
My dorst. Ick had ontset verwacht:
Maer niet te min het is volbracht.
Mijn Geest na dese banden,
Beveel ick in u handen,
In u handen, in u handen.

Vorder aenmerckinghe van de vernederde en verhoogde staet Christi.

Stem: Blijdschap van my vliedt.

1. Siele! wat het Vleys
Kan of mach beminnen,
Set dat nu een reys
Uyt uw' losse sinnen:
En aensiet het Lam,
Dat van boven quam
Uyt sijn eeuwich Hemel-huys:

Siet u Heylandt hangen,
Met bebloede wangen,
Vast ghenagelt aen het Kruys.

2. Siet sijn hoofd gebuylt
Door de felle slagen,
En diep ingekuylt,
Van 't ghewelt te dragen,
Dat hy sonder schult
Met een taey gedult,
Evenwel niet sonder schrick,
Willigh hier beneden
Voor ons heeft geleden,
Tot hy gaf de leste snick.

3. Maer wanneer sijn Geest
Vryheyt had' verworven,
Sagh men aldermeest
Wie daer was ghestorven:
Daer was geen getaen
Noch van Son noch Maen:
Evenwel den Hemel treurd':
Want de Son ontluystert,
Wierd' geheel verduystert,
En des Tempels Voorhang scheurd'.

4. d'Aerde gaf een slagh
In haer ingewanden,
Dat de leste dagh

Scheen te zijn voor-handen:
Rotzen dick en swaer
Borsten van malka'er,
En, O wonder! boven dat,
Die in d'aerde sliepen
Quamen uyt, en liepen
Kenbaer na de heyl'ge Stadt.

5. Schoon dit is geschiet
Langen tijdt voor desen,
Twijffelt daerom niet
Of het soo mach wesen:
Denck, aen d'ander kant,
Wat een Helsche brant

Dat de Sonde wesen moet:
Die niet was te helpen,
T'uyten, noch te stelpen
Als door Christi dierbaer bloet!

6. Dat daer stroomden he'en
Langs sijn heyl'ge leden,
Soo dat hy alleen
Moest de Wijn-pars treden:
Maer om alle dingh,
Om ons Rekeningh
t'Eenemael te sien betaelt,
Is hy noch ten lesten.
En tot onsen besten

Oock ter Hellen ne'er gedaelt.

7. Daer hy door sijn kracht,
Al wat ons soud' komen
Schaden, heeft ontmacht
En geheel verwonnen.
Winbaer op-gestaen,
Is hy he'en gegaen
Tot een hoogh verheven standt,
Hemel-waerts gevaren
Boven al d'Heyscharen,
Aen sijn Vaders Rechter-handt.

8. Waer van daen hy weer,
Alles te beslechten,

Komen sal in eer
En de Werelt rechten:
Met een roep, van loop
Ghy vervloeckten hoop,
Gaet in 't eeuwige verderf:
Ghy doch, mijn ghesinde,
Eeuwigheys Beminde,
Komt, besit uw's Vaders Erf.

*Unica quae nunquam me consolatio fallat,
Vibara seu moriar tu bone Christe meâ es.
Qui nos, non auro, non argentoque redenisti:
Sed semel effusi sanguinis imbretui.
Tu solus lapsam nosti reparare Salutem,
Imponens tergo crimina nostra tuo.*

Wat sal een wacht van twintigh man, niemandt tegen op en kan!

Teghen de verstockte Ioden en verbaesde Wachters.

Stem: O! heyligh saligh Bethlehem.

1. Wat was u, dat ghy soo verschoot
Onheyligh Volk? verblinde Wachters?
Wat was u, dat ghy vreesend' vloot

Van Christi graf, ghy God-verachters?

2. Velt-vluchtigh wierd'je wegh gejaeght,
Men sagh u van malkander strooven:
O ange Wacht! en watje saeght,
Noch woud' ghy lijckwel niet gelooven.

3. Was 't niet genoegh? Recht van te voor
Had ghy gesien veel wonderheden,
Des Tempels voorhanck midden door
Gescheurt van boven tot beneden.

4. Het groote Rond' dat noyt vertierd'
Begon heel ongewoon te beven,
Waer op de Son verduystert wierd'
Onwilligh om sijn licht te geven.

5. De Rotzen van seer haerden aert,
Die stonden als verbaest en scheurden,
En sloegh men 't oogh ten Hemel-waert,
De Sonne, Maen, en Sterren treurden.

6. Dit alles hebt ghy self aenschoudt,
Doen hy (van wien wy 't al ontfangen)
Die alles geeft en onderhoudt,
Wierd' aan de Stam des Kruys gehangen.

7. Stijf-neckte Ioo'n, halstarrigh Volck,
Die door geen Schrift en zijt te buygen,
Elck wonder was gelijk een Tolck
Om van sijn Godtheyt te getuygen.

8. De Wachters hebben 't u vertelt,

Daer tegen ghy aen haer bevolen,
Om, door een gift van machtigh gelt,
Te seggen, dat hy was gestolen.

9. Dit houdt ghy vast tot desen dagh:

Wy seggen, dat hy is verresen,
En namaels met een groot gesagh
Weer komen sal, en Rechter wesen.

10. Dan sult ghy voor hem moeten staen,
En sien wie dat ghy hier verguyst hebt,
Bespot, en smaetheyt aengedaen,
En aen het hout des Kruys ghekruyst hebt.

Christelijck af-scheydt van een Geloovighe Ziele.

Stem: Geef my te drincken na mijne dorst.

1. Myn Ziele singh een vrolijck Liet
Hier is het eynd' van all' u swerven,
Van treurigheyt, kruys, en verdriet,
Van alles dat u menich-werven
Was even als een daegh-lijcx sterven.
Dit aerden-huys genaeckt de val,
Waer voor ghy sult een beter erven,

Dat niet vergaen, maer blijven sal.

2. Ick ga de wegh van alle vleys:
Het Web is na-by af-geweven,
Ick ga: maer, O gewenschte reys!
Om eeuwich hoogh te zijn verheven.
Ick ga de wegh na 't saligh leven,
Wiens optocht ick met vreuchde doe.
't Vleesch wil ick aen de Wormen geven:
Maer 't beste deel komt Gode toe.

3. Gewilligh treck ick op de vaert,
Na dat de strijdt is af-gestreden,
De loop vol-endt, 't geloov' bewaert,
Waerom ick heb altijdt gebeden,

En, na my dinckt, niet sonder reden,
Nu voort soo is my wegh geleyt
Het schoonst', en dat verwacht ick heden,
De Kroone der rechtveerdigheyt.

4. Vaert eeuwigh wel, en hebt gedult.
O Vrienden! siet, ick ga voor henen,
Ick ga daer ghy my volgen sult,
Wanneer u tijdt sal zijn verschenen.
Ick ben gerust, wat meught ghy stenen,
Doet van u wegh dit onverstandt,
't Is dwaesheyt dat men gaet bewenen
Den Reyser na sijn Vaderlandt.

Gelijk een bloem,, is schoonheyts roem.

Stem: Venus hoe hebje my aldus bedocht.

1. Myn Ziele singh van 's Werelts moy,
Dat alle Vleys niet is dan Hoy,
En 's Menschen heerlijkheden,
Niet anders dan een Velt-cieraet,
Een Bloem die smorgens open gaet,
En 's aconts af-gesneden,
Met voeten wordt getreden,
Wordt getreden, wordt getreden.
2. Soo is het hier met alle dingh,

Onvast, en vol veranderingh:
Soo is't met alle Schoonen,
Schoonheyt is maer een wanckel goet,
Hoe d'ouderdom haer meer ontmoet,
Hoe minder dat haer koonen
De lonckend' oogen troonen,
Oogen troonen, oogen troonen.

3. De Distel-bloem vertoont haer standt,
De lichte schaduw' aen de wandt,
De Sleck uyt slijm geboren.
De Water-bel seer haest vergaen,
En Rooselaer die wijst ons aen,
Hoe door een kleyn verstooren,

Haer luyster wordt verlooren,
Wordt verlooren, wordt verlooren.

4. De Winter maeckt de Roos'laer dor,
De Water-bel vlucht met een snot,
En d'alder-schoonste Menschen
Zijn met een snap haer wesen quijt,
De moeyte, sorgh en vlugge tijt
Die doen haer bos allenschen
Verdorren en verslenssen,
En verslenssen, en verslenssen.

5. d'Ouderdom fronst de gladde huyt,
En treckt het hayr by lockjes uyt,
Sy weet de roode kaken,

De lippen en het fier gelaet,
Met alles dat ons geestigh staet
Haest ongesien te maken;
En doen de wellust braken,
Wellust braken, wellust braken.

6. Schoonheyt is maer een blaes vol windt,
Indien sy haer alleene vindt,
En van de Deucht versteecken:
Ghy die na rechte schoonheyt tracht,
Rijst Hemel-waers met u gedacht,
Daer sal sy, niet om spreecken,
Vry wesen van gebreecken,
Van gebreecken, Van gebreecken.

*Aenhangsel op het voorgaende.***Stem: *O Schoone die my dus mart'liseert.***

1. Wat is 't dat ghy, O jonge Maeght!
Soo bijster hoogen moedt
Op u geleende schoonheydt draeght,
En in u boesem voedt:
De schoonheydt, sonder deucht, O Kindt!
Is ydelheydt, en maer een Blaes vol wint.
2. De schoonheydt is een slibb'rich goet,
Des Werelts doel en wit,
Die menighmael geen voordeel doet,
Aen die, die haer besit:

Sy lockt tot sond', en brengt gevaer,
En daer is geen stantvastigheyt by haer.

3. Hoe trots dat ghy daer henen gaet,
Hoe seer ghy u beschout,
Hoe veel dat ghy u duncken laet,
En van u selven houdt,
Of schoon u Hayr vry geestigh krult,
Denckt, dat ghy soo niet altijd blijven sult.

4. Al 't aertsch' dat is gelijk een roock
Die metter haest verdwijnt,
En soo is 't met de Schoonheyt oock,
Hoe heerlijk datse schijnt.
Sieckt', moeyte, sorg' en ouderdom

Die stooten licht de glans van schoonheyt om.

5. Soo ghy haer noch voor die bewaert,
Dat seldom wordt gesien,
Daer isser een die niemant spaert,
En niet en is t'ontvlien,
De Doodt die vast en onbeweecht
Gelijcke straf aen schoon en leelijck pleeght.

6. Die sal u na verloop van tijt
Oock slepen in haer nest,
En maken dat ghy niet en zijt:
Dies' houd' ick voor het best
En kies die Schoonheyt boven al,
Die nimmer vleck noch rimpel hebben sal.

Treur-geval, uyt de schoonheynt ontstaen.

Stem: Haer vingers zijn niet even langh.

1. 'T Gebeurde in voor-leden tijdt,
Dat Leonora wierd' gevrijt
Van al het puyck der Jongelingen,
Die steeds tot haer believen stingen.
2. Sy was een Maeght een jonge Bloem:
Maer aller Maecheden pronck en roem,

In schoonheyt en bevalligh wesen,
Veel hooger dan gemeen geresen.

3. Dit wijst de Ieucht, en liep vry sterck:
Maer sy en had' daer van geen werck;
Hoe hooger dat de liefde steygerd',
Hoe meerder sy haer liefde weygerd'.

4. Een niet te min uyt desen hoop,
Die had' een vondt, en wist de knoop
In korte tijdt soo wel te leggen
Dat haer de Vrijster liet geseggen.

5. Daer stond' de Ieucht verbaest en keeck,
Verwondert van soo gauwe streeck,
En voeld' de spijt aen 't herte kloppen:

Maer wist de gramschap in te kroppen.

6. 't Wierd' alles tot de Feest bereyt,
De Bruyt verciert en uyt-geleydt
Met vreuchde tot haer Bruyd'goms woning,
Die rijcker scheen dan eenich Koningh.

7. Maer, och! die blijschap duerd' niet langh:
Daar quam terstont een groot gedrangh,
De Vryers die haer onlangs vrijden,
Die konden dit geluck niet lijden:

8. Elck was voor heen gelijk een Lam,
Nu stuer en uyttermaten gram,
Voor henen mack en goedertieren,
Nu wilder als de wreedste dieren.

9. Dies vielen sy gewapent uyt,
En stracks de handen aen de Bruyt,
Die sy met ongemeene grepen
In haesten meenden wegh te slepen.

10. De Bruyd'gom steld' hem oock te weer,
En riep, O Maets! wat's u begeer?
Laet dese gaen: want sy is de mijne:
Maer yeder woud' haer voor de sijne.

11. O Hemel! wat een stout bestaen!
De strijdt die gingh seer hevigh aen,
En scheurden, mits het niet woud' lucken,
d'Een tegen d'aer de Bruyt aen stucken.

12. Alsoo, dat sy daer op de straet,

Viel neder in een droeve staet,
En buyten hoop van langer leven,
De leste snick haest quam te geven.

13. Siet doch wat prijs de schoonheyt heeft?
Wat loon sy haer besitter geeft?
Wat voordeel daer van is te halen?
Dat menigh doet ten grave dalen.

14. De schoonheyt is een wanckel goet,
Die menighmael veel onheyl broet,
Veel swarigheyt komt aen te rechten,
Die namaels qualijck te te slechten.

15. Wegh dan met soo een nietigh dingh,
Daer Troyen door te vuyr vergingh,

Daer menigh Quant, en onder allen,
Veel Helden zijn om neer gevallen.

O Tempora! O Mores!

Stem: Het was een Man in vreemde Landen.

1. O Tijden! O veraerde Zeden!
Is immers uw's gelijk beleeft:
Van Adam tot den dagh van heden,
Waer in de pracht geheerschap heeft:
O! dan is het nu de tijdt,

Daer de pronck haer breet en wijt, Vertoont
In Dorpen en in Steden
Wordt nu dit Beest gekroont.

2. Dees' sonde wort hoe olangs soo grooter,
En 't lichaem kost'lijck opgetoyt:
Maer d'arme Ziel hoe langs soo blooter,
Het schijnt daer is voor die geen moyt,
't Nietigh vleys wordt opgehult,
En gelijk een Pop vergult, O quaet!
Dat van dien Hellen-stooter
De Mensch hem blinden laet.

3. Kan yemant maer wat nieus versinnen,
Hoe krom en leelijck dat het hiet,

Stracks zijnder die het na beginnen,
 Sy mogen of vermogen 't niet:
 Want het Kleedt dat maeckt de Man.
 Die het heeft die treck het an, Sie nouSchoon dat 't haer Sottinnen
 Of Sotten maken sou.

4. Ia, seggen sy, God mach 't wel lijden
 Dat 't lichaem eerlijck wordt gedeckt.
 't Is waer, als 't niet en loopt bezijden,
 Of verder als het eerlijck streckt:
 Maer wat isser overdaet,
 En by veelen boven staet'se dracht,
 Die op gemeene tijden,

Uytmuntend' zijn in pracht.

5. Bevinden wy 't niet alle dagen,
 Hoe God sich over dit gedroght
 Vergramt: Waer komen doch de plagen
 Daer 't gantsche Landt mee wordt besocht,
 Dat wy sitten sonder Vaert,
 Neeringloos en seer beswaert, Van daen?
 Als dat w'ons qualijck dragen,
 En veer te buyten gaen.

6. Dit is noch wel de minste schade,
 Hoe-wel men 't liever anders sagh:
 Maer schadelijckst Gods ongenade
 Te voelen, op de jongste dagh,

Als het Boeck sal open gaen
Van al datter is gedaen In 't vleys:
Staet dan, eer 't val te spade,
Na Ziels behouden reys.

Vertrouwt voor al de werelt niet: 't voorst' is bedrogh en 't end' verdriet.

Stem: O! heyligh saligh Bethlehem.

1. O Werelt! u liefkosery
Heeft menigh in 't verderf getogen,

U vrientschap is maer slaverny,
Daer menigh quant door wordt bedrogen.

2. U loosheyd had' my oock gevaet
In d'aenwas van mijn jonge laren:
Maer doen ick van het sondigh quaet
De kennis kreegh, liet ick u varen.

3. Van doen af steld ick u uyt sin,
En leyd' een stil en vromer leven,
Betrachtend' 't geen my meer gewin
En voordeel aen de Ziel kon geven.

4. Ick heb u in onwetenheyd
Gedient, maer doen mijn oogen sagen
Waer dat het was op toe-geleyt,

Socht ick van u te zijn ontslagen.

5. Ghy zijt niet die ghy u vertoont,
Daer is geen waerheyt in u handel,
U Dienaers ghy met schande loont,
En sonder trouheyt is u wandel.

6. O Werelt! die u vriendelijckst kust,
Moet endelijck 't gelagh betalen,
Die u vernoeght is minst gerust,
En die u volght komt meest te dwalen.

7. Die hem alleen in u verblijt,
Wordt bitterheytin 't end' gebooren;
Die u vertrouwt is minst bevrijt;
En die u vindt, is meest verlooren.

8. O Werelt! als men u door-siet,
Hoe menigh Ziel houdt ghy gevangen?
Ghy roept van vreuchd', en geeft verdriet,
Van lacchen: maer 't zijn Treur-gesangen.

9. Wel hem die dit te recht beseft,
Die niet en soeckt met u te mallen,
Hoe hooger dat ghy yemandt heft,
Hoe lager ghy hem weer doet vallen.

10. Die wijs is sal dit mercken aen,
En u voorts onder voeten treden;
Want ghy, O Werelt! sult vergaen,
En alles wat hier leyt beneden.

*Munde vale non est in te quod gratius opto
Quam tibi perpetuum dicere, Munde vale.*

Bruylofts-deuntjen.

Stem: Weest Nymph' gegroet.

1. Singht keeltjes singht,
Van vreuchd' ontspringht,
Singht helder met een soet geluyt,

Maeckt vrolijckheit by de Bruydegom en Bruyt.

Nu is het klaer,

Nu is het waer,

Nu komt het aen den lichten dagh,

Dat recht te vooren noch in 't doncker lach:

Geliefjes het eerste bodt leyter al,

Het tweed' en het derde mee volgen sal,

'Best wensch ick u dat men op aerden vint,

Twee Herten altijd en al-eens gesint.

2. Soo veel vermaack

Tot u ghenaeck,

Soo veel geluck, heyl, vreuchd' en spoet,

Lust en geneucht, u in d'Echte-staet ontmoet,
Als 'er Sterren aen
d'Hoogen Hemel staen,
Of soo veel als 't ontelbaer zandt
Uyt-maken kan van Pontus dorre strant:
't Wensch datje te samen met lust en vreught
En oudtjes en leelijckjes worden meught,
Ick wensch het u alles hier na u sin,
En 't beste voor 't leste, ten Hemel in.

Ander bruylofts-deuntjen.***Stem: O heyligh saligh Bethlehem.***

1. Vrou-Bruyt, Vrou-Bruyt sit op en waeckt,
Daer schorten noch maer weynigh uren:
Het eynde van u Bruytschap naeck,
U t'samen-komst moet langer duren.
2. Ghy treedt dan in het groote Gild'
Die Fuyck, daer veel soo na verlangen,
Daer menigh quant te los te wild'

En onbedocht in wordt gevangen.

3. Daer menigh Maeght in wordt gedomt,
Of om wat moys haer in laet koopen:
Maer als sy tot haer selven komt.
Wel wenschen soud om wegh te loopen.

4. Wy hopen u van beter aert,
En wenschen dat ghy met u beyden
Soo wel vernoeght in liefd' vergaert,
Niet wenschen sult om oyt te scheyden.

5. Bedroeft en bangh is d'Echte-staet,
Wanneer twee-spaltigheyt van sinnen,
By 't jonge Paer sich vinden laet:
Want daer is steeds een quel van binnen.

6. Onthoudt u van veel woorden-strijt,
En wacht u van het eerste kijven:
Ontmoet u quaet, verdraeght en lijt,
Soo sal u staet gezegent blijven.

7. Houdt steeds op dien een wacker oogh,
Die uyt het quaed' weet goet te wercken,
Vreest hem, en hy sal van om hoogh,
U alsins door sijn Geest verstercken.

8. O groote Godt! O Hemel Heer!
't Is aen u gunst alleen ghelegen,
Begunstigh dan van boven neer
Die lieve Paer met uwen zegen.

***Geluck-wensingh. Aen den Manhaften-Zee-Heldt Michiel de Ruyter,
op zijn uyttocht na de Middellandsche Zee.***

Stem: *Pronckje van de Maeghden.*

1. Ruyter gaet ghy henen?
Godt wil u geleyden,

En gheluck verleenen,
Op Neltunus weyden:
'k Sal u we' er verbeyden
Behouwen hier te Ree:
Vaert spoedigh // Zijt moedigh
In 't draven // Breyght Slaven
En Prijsen mee.

2. Laet u witte Zeylen
Na beneden vallen,
Om Neptuyn te peylen
Langhs de Spaense wallen;
En 't Drie-manigh brallen
Te dempen na u best.

U kielen // Vernielen
De Roovers En Stroovers
Van dat gewest.

3. Turcken 't sal u gelden,
Hy wil ruymte maken,
Dat u bracke Velden
Sullen staen te blaken,
En u boorden kraken
Als hy lest heeft gedaen.
De Guyters Mijns Ruyters,
Sijn Trompen Die dompen
Recht op u aen.

4. Met Metale Vogels

Sal hy u ontmoeten,
En met sware Kogels,
Kneppels en Koe-voeten,
U soo wel begroeten,
Dat als u moedt en lust
Sal sacken // Verswacken
U Schepen // Hy slepen
Sal na mijn kust.

5. Hemel-Heer en Koningh,
Siet doch op hem neder
Uyt u hooge Wooningh:
Laet mijn Ruyter weder
Keeren, rijck en breeder,

Met menigh Christen Mensch;
Sijn Degen // Heb Zegen;
Sijn Stucken // Gelucken
Hem na sijn wensch.

Neeringloose tijdt.

Stemme: o Oosterlingh! seyd'sy Oosterlingh.

1. Maer isser oyt een slechter Tijd
Beleeft, als die wy nu beleven:
Waer dat men komt, of waer men rijdt,
De Neeringh schijnt de geest te geven.
2. Den Ambachts-man doet sijn beklagh,

En krijght schier hopeloose sinnen:
Dat eertijds goedt te wesen plagh,
Daer valt nu weynigh mee te winnen.

3. De Timmerman loopt by de straet,
Om Wif en Kindt te onderhouwen
Heeft hy het meer dan al te quaet;
De Koopman laet geen Schepen bouwen.

4. Wat scheelt het al? Men seyde van ouds,
En 't scheen of 't spreek-woordt niet kon dwalen,
Een Timmerman een klompje Gouds;
Nu mach het qualijck Koper halen.

5. De Boots-man sit en heeft geen moedt,

De slappe Vaert geeft slechte Huyren,
De Kuypery, voor desen goedt,
Die leyt nu oock in de luyren.

6. De Ooster-vaert sackt na de ly,
Den Oorlogh weet die te verderven,
Tot na-deel van de Visschery,
Die langhs soo meer komt uyt te sterven.

7. De Super staet noch best van al
Om aen de kost te komen raken,
Indien hy maer het Kost'lijck-mal
Op 't nieu fatsoen weet na te maken.

8. De Fransman is hem toe-gedaen,

En weet hem werck genoegh te geven,
Dies sal het hem niet qualijck gaen,
Soo langh de Fransman is in 't leven.

9. Al leyt het ander meest ter neer,
Ick hoop het sal niet langer dalen.
Na 't suer het soet: na leelijck weer
Komt Phoebus met sijn gulde stralen.

Kalis-liedt.***Stem: Ons Speel-Iacht nu al vaerdigh leyt.***

1. Hier loop ick nu weer aen de Wal,
Beroyt van hoeft met leege sacken,
't Geloof is uyt, en over-al
Moet Kalis-Kindt sijn biesen packen.
2. Waer sal ick heen? weer na de Straet,
Dat dient wel eerst te deegh versonnen:
Men isset daer soo dra te quaet

Ia radder als het is gewonnen.

3. Een Noordtse reys, een Franse tocht,
Of Oostert uyt, kan weynigh maken,
't Geen daer ick langh na heb gesocht,
Is weynigh kans om aen te raken.

4. West-Indjen is de maegh een smart,
Een Pijn-banck voor een gragen Eter,
Oost-Indjen is oock al te vart,
En Koek-neef schaft daer niet veel beter.

5. Al evenwel 'k moet ergens heen,
Tot varen ben ick doch geboren,
't Is nu soo veer dat m'yeder een
Van achter liefst siet dan van voren.

6. Ick bneem de Straet noch voor de keur,
Na 't vloeyen moet het immers ebben,
Al gaat de winst daer haestigh deur,
Men kander wils genoegh voor hebben.

7. Straets-vaerders wacht; ick moet doch mee;
Vaer, Hollandt, wel, voor seven Iaren.
God geef u voorspoedt, rust en vree;
My, dat ick mach behouden varen.

8. Vaar, Hollandt, wel, ghy spant de Kroon
Verr' boven alle Koninckrijcken:
Daer's onder Son geen Landt soo schoon
Als ghy, noyt sagh ick uws gelijcken.

Celadons ontrouwe liefde.***Stem: Van Susanna.***

1. Ontrouwe Celadon! die met u soete woorden
Een onbeveynsde Maegt, een Duyfje sonder gal,
Soo vleyend' hebt ghevrijt, dat ghy haer Ziel bekoorden,
En die noch evenwel, u liefde derven sal.

2. Wat isser in de weegh? Wta heeft u doch betovert?
Dat ghy nnu sitten laet, die eertijts was bemint,
En die met eer en deucht soo deftigh is belovert,
Als die waer in u Ziel, nu meer behagen vint.

3. 't Is waer s'is niet versien met over-groote schatten:
Maer deucht gaet boven al, en leydt tot 's Hemels Erf,
Seer licht kan met een vlam het goedt daer henen spatten,
Oock brengt het menigh mensch tot eeuwig Zielverderf.

4. Kan dit al evenwel de God-geleertheyt vaten,
En keuren noch voor goedt? Mach soo een stuck bestaen?
Soo magh een jonge Wulp een Dochter vry bepraten,
En als hy voordeel siet, weer elders henen gaen.

5. 't Ging anders met Adoon, de vlaggen van de stengen
Der liefde trock hy neer, men leld' hem vast aen't oor,
En seyde, wilt u Ziel niet voor den Duyvel brenghen
Om weynigh tijtlijck goed, waer op hy gaf gehoor.

6. Was 't hinder voor Afoon, en soud' het u verschoonen?
Ontrouwe Celadon! Dat schijnt my al te vreemt:
God die het quade straft, en 't goede weet te loonen,
Sal straffen die een Maeght beveynst het herte neemt.

7. U Lief en dacht gheen quaet: maer scheen alleen te wachten
Om met u in te gaen het Trou en Echt-Verbondt:
Maer verre was 't van daer, valsch waren u ghedachten,
Valsch was u hert, en valsch de woorden van uw' mondt.

8. Het rouwt haer dat sy oyt heeft by u ne'er-geseten,
Twee Iaren hebt ghy haer vast om de tuyn geleyt,
Het rouwt haer dat sy heeft die tijdt met u versleten,
Dewijl haer liefde wordt geloont met valsigheydt.

9. Sy houdt haer echter stil, en laet het God bevolen,
Die wrake nemen sal tot dat ghy zijt betaelt,
Ghy hebt haer herte wel: maer niet haer eer gestolen,
Die soo veel hooger rijst als uwe lager daelt.

Ziel-sucht.***Stem: Mijn Ziel maeckt groot den Heer.***

1. Hoe raest het dertel Vleys?
Om in sijn dwasen eys
Te werden toe-gelaten.
Het stroockt my dagh aen dagh,
En doet al wat het magh
Op hope van bepraten.
2. 'k Weet niet in dit geval

Waer ick my wenden sal,
Het gaet tot aen mijn leven,
De wegh is glibber-gladt,
En ick word' als een bladt
Vast om en om gedreven.

3. Mijn Eva, snoepens graegh,
Rust niet: maer komt my staegh
Den valschen Appel bieden:
Nu, seytse, grijp hem aen,
Waer meughje doch na staen?
U sal geen quaet geschieden.

4. Ghy zijt een blooden gast,
De saack lijdt doch gheen last:

Wat mach u dan bedroeven?
Wat seghje? 't Heeft geen noodt?
Ick segh, Het is de doodt,
Soo wy bestaen te proeven.

5. Ick hebbe van de vloeck,
Door naerstigh ondersoeck,
Al over langh geweten
Hoe licht dat ghy het slaet,
Wellusts na-slepend' quaet,
Doet my de lust vergeten.

6. Denck wat het wesen soud',
Als ick u volgen woud'?
Wilt loon na wercken gissen,

Onlijdelijcke pijn,
En onses Gods aenschijn,
In eeuwigheyt te missen.

7. Woudt ghy van onsen Godt
Af-gaen? en loopen tot
Den Helschen swarten Koningh,
En geven 't eeuwich licht
Voor 't ysselijck gesticht
Van Plutoos droeve wooningh.

8. Mijn Godt verhoede dat,
Ghy loopt bezijden 't pat,
Hy sal mijn swackheyt stijven,
En ghy van nu voortaan,

Sult beter ganghen gaen,
Noch kuren meer bedrijven.

Ander ziels-sucht.

Stem: Fortuyn ghy doet mijn sinnen. Ofte, Wilhelmus van Nassouwen.

1. Myn Eva wil niet rusten;
Maer blijft al eens ghesint,

Tot ongebonden lusten
En wat het Vleys bemint:
Sy raedt, ick soud' mijn leven,
Mijn fiere jonge leucht
Tot wellust over-geven,
En dienen van de vreucht.

2. Wat soud' ick dan gewinnen,
Als ick haer loopen liet?
Een knagend' hert van binnen,
En enckel Ziel-verdriet:
't En kan geen vreuchde baren
Dat bot ter Hellen stoot:
Maer eeuwich qualijck varen:

Want sonde baert de doot.

3. Ick kan het wel versinnen

Hoe dat het dient gestelt:

Maer ick gevoel van binnen

Wat my doch dickmael quelt,

Het stuck is soo ghelegen,

En ick vind' dit in my,

Als ick het goed' wil plegen

Light my dat quade by.

4. Ick heb een recht vermaken

In Godes Wet en Woort,

Mijn oogen konnen braken

En tranen brengen voort:

Wanneer ick kom te lesen
Wat my geboden wort,
En als ick denck in desen
Hoe veel ick koom te kort.

5. Maer 't Boeck is nau gesloten,
En 't lesen af-gedaen,
Daer komen gantsche Vloten
En troupen voor my staen
Van allerley gedachten,
Die my, door schijn van lust,
Noch dickwils halve nachten
Af-houden van mijn rust.

6. 't Quaet, dat mijn sinnen haten,

Neem ick soo dickwils voor
Om eeuwich na te laten,
Te geven gheen gehoor:
Maer eer de Sonne-stralen,
Ia selden noch soo langh,
In Chetijs schoot gaen dalen,
Singh ick mijn oude sangh.

7. Och! Dat ick was ontbonden
Van dit ellendigh lijf,
Dat niet en soeckt als sonden,
En sondicht tijdt-verdrijf;
Of woudje my dat geven
Die d'Hoogste zijt genaemt,

Ick wensch te mogen leven
Gelijck het my betaemt.

*Aen d'eerbare rijm- pen- en cier-kundige G.P. Sluym, op haer
bloempjes.*

Stem: Prins Robberts Mars.

1. Vriendinne, wat is dit geseyt?
Al weer een nieuwe groet?
U Bloempjes vol bevalligheyt,
Ontvoncken mijn gemoedt:
Ick saghse met verwond'ringh aen,
En dorst ten lesten uyt,
Sy zijn by na soo wel gedaen
Als die het veldt ontsluit.
2. Ick vond' my van een doffe geest,
Die selden vreuchde teelt,
Om dat de wangunst, leelijck beest,
Haer rol weer had' gespeelt,
De Iudas kus, die valsche lagh

Daer in ontroerd' ick my:
 Maer mit dat ick u Bloempjes sagh
 Verdween die fantasy.
 3. 't Liet mijn gepeyns straks verder gaen,
 En vondt my aers gestelt:
 't Is, docht ick, hier soo ras gedaen,
 Als met een Bloem op 't velt:
 Wanneer de windt te vinnigh blaest
 Met koud en kakigh weer,
 De Bloem verdort; en even haest
 Leyt oock de Mensch ter neer.
 4. U Bloempjes zijn daer voor bevrijt,
 En weten nieuwers van:

Soo dat men die een ruyme tijt
In wesen houden kan,
Te proncken met haer cier'lijck groen:
Wanneer men daer op past,
Of als wys' in een kruyckjen doen
Dan lijden sy geen last.
5. 't Neem danckbaer u geschenckjen aen
En acht het onverdient,
En segh, al had j' er niet gedaen,
'k Ben evenwel u Vrient:
Of soo ghy op de moeyte siet,
Weest daerom niet beschroomt,
Die moeyte die verveelt my niet
Hoe dickwils dat ghy kooft.

*Aen alle lichtveerdige danssers.**Stem, Van Susanna.*

1. Gy Danssers, die den dans bemint met al u leden,
Ick bid' u, staet eens stil, het gaet al uyt de kerf,
U danssen is gemenght met duysent dertelheden,
Ghy springht vast voor de windt, en danst in u verderf.

2. Komt herwaerts, en besiet waer datse zijn gedoken
Die voor u zijn geweest; komt herwaerts en besiet
Hoe deer'lijk dat sy van haer danss' zijn af-gebroken,
Besloten in het graf, nu stof en anders niet.

3. O ydelheys gebroet! Ghy danst vats op en neder.
Als Kalvers in de Mey, vol ongebondenheyt:
Maer denck, wanneer ghy danst, en springt dus op en neder.
Dat u de Doodt oock volgt, en tot den grave leyt.

4. Ghy danst dat d'aerde scheurt, en 't stof hem wijt gaet spreiden:
Maer zijt al even dom: Ia denckt om geen dingh min,
Dat ghy niet zijt dan stof, en d'aerd' haer gaet bereyden
Om u eens onversiens by haer te slockenin.

5. Ghy houdt een Duyvels-feest, uw' wercken zijn getuygen,
Ghy danst u leden stram, en springt u knyen stijf:
Soo datse niet bequaem noch machtigh zijn te buygen
Voor God, die vyant is van sulck een tijt-verdrijf.

6. Wat sal het eynde zijn? Na danssen komt het treuren;
Na vreugde lang verdriet; na lacchen droef gehuyl;
En end'lijk komt de Doodtin 't kort de blijdschap steuren,
U rucken van de baen en stooten na de kuyl.

7. De Dochters van Silo, die ginghen uyt met reyen,
Al danssend' op het veldt: maer haest ghelijck een schim
Verdween haer soet vermaeck, en keerden om in schreyen,
Sy wierden tot een roof aen die van Ephraim.

8. De Kind'ren Iambri mee die huppelden en songen,
Sy dansten op de Trom, de Pijpers gingen veur:
Maer wierden onversiens van Ionatan besprongen,
En al haer vrolijkheyt veranderd' in getreur.

9. Op dat ook u de Doodt niet kome te verrassen,
Snijdt d'ydelheden af, oorsaken van ellend',
En wilt op 's Heeren komst als goede Wachters passen,
Op dat u end' mach zijn als aller Vromen end'.

Teghen de vreesse des Doodts.***Stem: Blijtschap van my vliedt.***

1. Ziele, neem gedult,
't Moet doch al vergruysen,
Wilt ghy zijn gehult,
Set u na verhuysen:
Want wy zijn bewust,
Dat na moeyte rust,
En na leelijck 't schoonste schoon,
Vrolijkheyt na lijden,

En na moedigh strijden
Volghen sal des Levens-Kroon.
2. Waerom dan verbaest?
Laet de dwase beven,
Die hem niet verhaest
Om sijn sondigh leven
Een-mael af te staen,
En tot Godt te gaen:
Laet die treurig zijn van geest,
Die niet goets versinnen;
Wy, die Godt beminnen,
Zijn voor Doodt noch Hel bevreest.
3. Schoon ghy van my gaet

Ghy en sult niet sterven:
Maer een beter staet
In den Hemel erven:
Wellust en geneucht,
En volmaeckte vreucht
Zijn daer eeuwiglijck bereyt:
Wie soud' niet verlangen,
Om te zijn omvangen
Met soo groot een Saligheyt?

4. Ick moet neder-waerts
Tot mijn Vaders dalen,
Daer my 't onder-aerts
Sal tot stof vermalen:

Maer ick ben gereet:
Want ick seecker weet
Dat mijn Salighmaecker leeft,
Om my op te wecken,
En tot hem te trecken,
Als het hier een eynde heeft.

5. Met die selve huyt
Weder aen-getogen,
Sal ick komen uyt
Door een nieu vermogen,
Dat my gheven sal
Godt, die boven al
Is met hoogheyt aen-gedaen.

Om, ghelijck wy waren,
Wederom te paren,
Sonder immer te vergaen.

6. Hierom vrees ick niet
Alles af te leggen,
En wat my geschiet
Wel getroost te seggen:
Heere Iesu kom,
Liefste Bruydegom,
't Wensch van u te zijn geleydt,
Is het niet t'ontvlieden,
Laet het dan geschieden
Als ghy wilt, ick ben bereyt.

*Quando tibi visum:
Christe venire, veni.*

Lents-gesangh in vergelijkinge met de opstandinge ten iongsten dage.

Stem: Vaert wel mijn Volck ick heb gedaen.

1. De soete Lent komt voor den dagh,
De Son gaet hooger als sy plagh,
En doet de Winter van ons trecken,
En doet al weer de dagen reken:

Mijn sinnen strecken,
Tot een soet gheval,
Om eens t'ontdecken
Watter beuren sal.

2. Wat speurt men veel veranderingh?
De Velden staen gelijk herbooren:
Men siet een jeuchtin alle dingh,
Dat door de koud' scheen uyt-gevrooren,
En heel verlooren:

Gras en edel Kruyt,
Komt, als te vooren,
Weder puylen uyt.

3. Dit siende, denck ick aen de standt
Waer heen ick meer-mael word gedreven,
En segge, soo sal naderhandt,
Dit nietigh Vleysch weer zijn verheven,
Godt sal het geven
Een vernieuwde jeucht,
Tot schoonder leven
En volmaeckte vreucht.

4. Maer even als in dit saysoen
d'Onkruiden haer oock openbaren:

Alsoo sal Godt na desen doen,
En op 't Bazuyn-geklanck af-varen,
By een vergaren
Beyde goed' en quaet,
Oud', jongh van jaren,
Hoogh en laegh van staet.
5. Al die daer zijn van Adam af,
Al die van de vlam zijn toe-gesonden,
Al die vergaen zijn in het graf,
Of van het wild' gediert' verslonden,
Of diepe gronden
Hebben wegh-geroect,
Of Vissche-monden

Hebben ingesloekt.

6. Het snel Trompet sal blasen uyt
Rijst Dooden, die daer legt beneden:
En even op dat groot geluyt
Dat klincken sal aen alle steden,
Sal fris van leden,
Een ontelbaerheyt,
Voort-komen treden
Voor Gods Majesteyt.

7. Dan sal het Lam, de Bruydegom,
Sijn Schapen uyt de Bocken scheidende,
En seggen, Kom, mijn Vrienden kom,
Kom in 't besit, ick sal u leyden

In vette Weyden
Op mijn Vaders grondt,
Die 'k u bereyden
Eer de Werelt stondt.

8. Mijn Woordt en hebt ghy niet versmaet,
Daerom besit het Rijck mijns Vaders:
Maer ghy, wegh ghy vervloeckte gaet
In 't eeuwigh vyer, wegh sonden-laders,
En Godt-versmaders,
Lijdt daer sonder ent,
Wegh ghy boosdaders,
'k Heb u noyt gekent.

Christelijcke meditatie op het Laetste Oordeel.

Stem: Gheklaeght zy u, O! Heer der Heeren.

1. Soo dickmael als ick werd' gedreven
Te dencken aen den Ionghsten dagh
Soo moeten al mijn leden beven,
Ten is dan niet gelijck het plagh.

De moedt ontvalt, de krachten glyen,
 De Ziele schreyt,
 Het sweet breeckt uyt aen alle zyen
 Van bangigheyt.

2. Het zy ick eet, of gae te drincken,
 Of dat ick yet wat anders doe,
 My dunckt, ick hoor die stemme klincken,
 Soo vreesselijck, ick weet niet hoe:
Staet op, en wilt ten Oordeel komen
Ghy dooden al!

O goede Godt! wie sou niet schromen
 In dit geval?

3. Wie sou, O Heer! wie sou niet schricken,

Als sijn gedacht hier stille staet?
Wat sou een mensch sijn hert verquicken
Die dit te recht ter herten gaet,
Wanneer men denckt op 't droevigh scheyen
 Van Gods aenschijn,
Wie soud' dan heen gaen uyt vermeyen
 En vrolijck zijn?
 4. Vrees heeft de Zee-luy ingenomen
Wanneer de windt geweldigh blaest,
Als 't doch op 't schip schijnt aen te komen
Dan worden sy noch meer verbaest;
Maer als het nu begint te sincken,
 Wat hoort men dan

Een droeve stem in d'oore klincken
Van alle man.

5. De Boose zijn dan oock verslagen
Als 't Oordeel Gods hem openbaert,
En als haer Godt voor Recht komt dagen
Soo worden sy noch meer vervaert:
Maer als sy in die diepe kuylen
Ter Hellen gaen,
Wat sal der dan een bitter huylen
By hun ontstaen?

6. Wat sullen sy al tranen laten,
Wat droeve klachten brenghen voort?
Maer 't sal haer niet een siete baten,

Al kloppen voor een doove poort:
 Sy hebben hoop noch troost te wachten,
 Maer Ziel-verdriet,
 Met sucht op sucht, en klacht op klachten,
 En anders niet.

7. Als Esau om den milden Zegen
 By Isaac sijnen Vader quam,
 Die Iacob nu al had' gekregen,
 Eer 't Esau wist, of eens vernam,
 Sprack Isaac met goede reden;
 (Door Gods beleyt)
 't Geen datje soeckt, dat heb ick heden
 Al wegh geseyt.

8. Het is te laet, wat wilje kijven"
Den Zegen is met Iacob heen:
Hy sal oock voort ghezegent blijven;
Mijn Ia, is ja; mijn Neen, is neen.
En siet, hy kond' die niet be-erven
Hoe dat hy wrocht,
Hoe-wel hy die soo menigh-werven
Met tranen socht.

9. Let doch hier op, ghy dwase lieden,
En overleght met wijs beraet,
Soo sal het zijn, soo sal 't geschieden
Wanneer ons die Bazuyne slaet,
Soo wonder vast, soo onverbroken,

Sal zijn voor 't slot,
 Het vonnis een-mael uyt-gesproken
 Van onsen Godt.

10. Ick hebbe haer, sal d'Heere spreken,
 Vervloecht, sy sullen oock mits dien
 In eeuwigheyt vervloecht, verstecken,
 Het licht mijns aengesichts niet sien.
 O! dat de mensch hem noch verkloechte
 Tot deucht, eer hy
 Te hooren quam; Gaet ghy vervloechte,
 En wijckt van my.

11. Als eertijds was de Echt geschonden,
 Soo most de Vrouw' een bitter nat

[Noot van de redactie: pagina 159-160 ontbreken in het origineel]

Wat is 't, dat wy ons niet begeven
Tot sulcke pa'en,
Waer door wy uyt dit wanckel leven
In 't ander gaen?

15. De Heere sal doch niet vertragen,
Hoe-wel men dat voor traegheyt acht:
Och! neen, hy komt na sijn behagen,
Oock als de mensch hem minst verwacht.
Verleuyert niet tot hem te redenl
Gaet willigh voort,
Wie dat ghy zijt, is 't dat ghy heden
Sijn stemme hoort.

Den 51sten Psalm;***Na de Nieuwe Oversettinge.***

1. Doe my genaed', O goedertieren Godt!
Na uwe gunst verdelget mijne sonden,
Die in der daedt seer veele zijn bevonden,
Nadien ick heb gebroken u ghebodt:
Wasch my doch wel van dese mijn misdaet,

En reynight my van mijn onreynigheden,
Want ick beken mijn schult: en 't sondigh quaet
Komt steeds voor my, tot aen de Ziele treden.

2. 'k Heb tegen u gesondight, u alleyn,
En quaedt voor u gedaen door slimme treken,
Op dat ghy zijt rechtveerdigh in u spreken
En blijvet in u richten altijd reyn.
Siet doch ick ben uyt sondigh zaet bereydt;
In sonden heeft mijn Moeder my ontfangen,
En voort-gebracht in ongerechtigheyt,
Gelijck men siet uyt mijn verkeerde gangen.

3. Siet, ghy hebt lust tot waerheyt, en tot goet:
Ghy laet my oock de rechte wijsheyt weten,
Hoe-wel dat ick u Rechten heb vergeten,
En niet geleeft gelijk ick leven moet.
Ontsondicht my met Ysop, dat ick mee
Werd' reyn, en klaer, meer dan ick was voor desen.
Wasch my, en ick sal witter zijn als snee;
Ia als een glas sal ick doorluchtigh wesen.
4. Doe my verstaen blijtschap, en soete vreucht,
Op dat sich we'er, de swacke beenen mengen,

Die ghy, o Heer! verbrijselt hebt, verheugen,
En vrolijck zijn, als in een nieuwe jeucht.
Verberget doch u heylich aengesicht
Van mijne sond', delght uyt al mijn misdaden,
Ens sie my aen met u genaden-licht;
Want sonder dat en kan geen mensche raden.

Pause

5. Schep my, O Godt! shy die mijn Schepper zijt,
Een suyver hert; Vernieu in my van binnen

Een vaste geest; verleen my nieuwe sinnen,
Op dat ick u bemin en vrees altijd.
Verwerpet my doch niet van u aenschijn,
Neem niet van my u Geest daer ick op leune;
Laet my de vreucht uw's heyls deelachtigh zijn,
Dat my de Geest der kloeckheit ondersteune.

6. Dan sal ick recht in uwe wegen gaen,
En die met een den overtreder leeren,
Dat hem tot u den sondaer sal bekeeren
Als hy van my u Rechten sal verstaen.
Wilt doch van dees' bloedt-schult, die op my leyt,

O Godt! ghy God mijns heyls, mijn Ziel bevryen,
Soo sal mijn tongh, van u gerechtigheyt,
Den blyen roem de Werelt door belye.

7. Doe open, Heer, mijn lippen, dat mijn mondt
U grooten lof en roem mach openbaren;
't Is my een lust de selve te verklaren,
En die den mensch al-om te maken kondt.
Ick weet, ghy niet na offerhand' en vraeght,
Want anders soud' ick die gewilligh geven:
Brant-offer u in 't minste niet behaeght,
Noch wat men u, ten offer, brengt om 't leven.

Gods Offerhand' is een beanghsten Geest,
Daer toe een hert gebroken, en verslagen,
Sult ghy, O Godt! verachten noch verjagen,
Want dat by u meer gelt als eenigh beest.
Doet wel, o Heer! by Syon, en herbouwt
Ierusalems vervallen oude muren:
Het is de Stadt daer ghy soo veel van houdt;
Wiens naem, ick dacht, dat eeuwich soude duren.
9. Dan sult ghy eerst met offeren vereert,
Lust hebben aen gerecht'heys Offerhanden:

Dan sal men u veel meer ten Offer branden,
Een Offer dat geheelijck werdt verteert:
Dan sullen sy Varren op u Altaer
Op-offeren, met loven en met singen:
Gelooft zy Godt van ons in 't openbaer:
Danck-offer wil de Heer voor alle dingen.

Ad honorem Dei.

Danck-gedicht, over de bysondere weldaden Godts, sijn kercke ende gemeente tot Medenblick bewesen, door het toe-senden van den Eerwaardigen D. Wilhelmus Wassenbergh.

Praedikant, van Wormer alhier beroepen en bevestight op den 18den van Herfst-maendt 1661.

De blonde dageraet verschoof de nachtgordijnen,
En deed' aen ons gesicht al meer en meer verdwijnen
De donckerheit, die sich op aerde vinden laet
Soo dra de gulde Son by ons te bedde gaet.
Als ick my al vondt gelegen op de pluymen,

En tusschen slaepen waeck ghenegen om te sluymen:
Maer onderwijl dat my de soete slaep bevingh,
Soo was het of 'er een ontrent mijn bedde sting,
Die luyde tot my riep: Is 't nu ene tijt van slapen?
Van dodderigh te zijn? Het staet 'er na geschapen
Dat u begeerde wensch eer langhe wort vervult,
Mits ghy die *Gulde Mondt* van *Wormer* krijgen sult.
Op, uyt het sachte bedd', 't is langh genoegh geleghen,
Daer past een danckbaer hert op soo een groote Zeghen:

Daer past geen stille mondt: Gae maer in u gemoedt,
Ghy vindt u schae verset, en meer dan eens vergoedt.
Hier mede brack het af: Waer over ick ontwaecte,
En uyt de ve'eren my stracx in de kleeren maeckte;
Maer naulijcx quam ick uyt, of hoorden over-al
't Is waer dat Wassenbergh hier binnen komen sal:
De Mannen zijn al t'huys; 't Beroep is aen-ghenomen,
Op heden sal hy tot sijn eerste voorstel komen,
En veertien dagen na, wie soude dat vermoen?

Bevestight worden voor, en na sijn Intree doen.
Wel op mijn Ziel, looft God, en wilt sijn eer verbreden,
Gedenck van ouden tijt, tot op den dagh van heden,
Gedenck het goede dat hy heeft aen ons gedaen.
En laet sijn groote lof uyt vollen monde gaen.
Wel op mijn Ziel, looft God, en wacht u te vergeten
Sijn goedigheyt, die ons soo ruym is toe-gemeten,
Die na sijn groote gunst, ons dubbel weder geeft.
Voor 't enckel dat hy eens van ons genomen heeft.
Wel op noch eens mijn Ziel, en segh met vollen monde,

Hoe is de Mensch, O God! soo waerd by u ghevonden?
Wat isser doch in hem, dat u soo seer behaecht,
Waer over dat ghy hem so na aen't herte draecht?
Ghy haddet rechts genoegh, en wie doch soudt beletten?
Om onse Kandelaer, wijdt af van ons te setten
En ons te laten gaen, van 't een in 't ander wee,
Een yeder sijnen wegh, als 't herderloose Vee:
Maer neen, O onse Heer! in eeuwigheydt gesegent,
Die ons geduyrigh met barmhertigheydt bejgent,
Die onse swackheydt soo genadelijck verschoont,
En ons gestaeg met gunst en medelijden kroont:

Ghy zijt al veel te goedt, barmhertich en genadigh,
Ghy zijt al veel te sacht, langhmoedigh en weldadigh,
Tot mede-lijden rasL maer traegh en loom tot straf,
Die noyt en sloegh na dat men wel u reden gaf.
Soo verr' het Ooster-deel, daer dagh en Son ontluycken,
Leyt van het Wester af, daer Son en dagh gaen duycken,
Doet ghy de sonden wegh van ons. U goetheyt gaet
Soo hoogh als boven d'aerd' den hoogen Hemel staet.

Ghy zijt al veel te goet dat ghy ons sout verstooten,
Ghy woudet over ons veel meer u gunst vergrooten,
En eer dat ghy de Deur van u genade sluyt,
Noch stooten over-al getrouwe Herders uyt.
Gelijck ghy hebt gedaen, en nu tot deser uyren
Noch toont en doet aen ons. Langh moet de heug'nis duyren
Van dese groote deucht, die ons van u geschiet.
O God! u vast besluyt dat keert de mensche niet.
Maer siet, een klaer bewijs, hoe alle Werelts dingen
Gantsch ongestadigh zijn en vol veranderingen.

Niet stadiger van al dat hier beneden leyt,
Dan 's werelts losse liefd' en ongestadigheyt.
Het Slot wel eer ghebouwt voor menigh hondert Iaren
In 't Heydendom, (daer wy voortijds oock onder waren:)
Maer wie die Stichters zijn daer weet men weynigh van,
Waer over dat ick oock niet sekens setten kan.
Maer dit staet heden vast, dat seker Vriesse Koning
Radboud, daer menighmael ghehouden heeft sijn Wooningh,
Een plaets die tijt op tijt veel Meesters heeft gehad,

En wel gelegen tot bewaringh van de Stadt.
Dat Slot wordt nu vermaeckt, en weer ghebracht tot eeren,
Veel meerder als van outs: Het wort een Huys des Heeren
Des Alderhooghsten Gods, die sijne Majesteyt
Heeft verre bove't rond des Hemels uytgebreyt.
Men salder, hoop ick, nu gheen Knechten meer inleggen,
Men sal van dese plaets nu haest wat anders seggen,
En d'eene tegen d'aer, Kom laet ons henen gaen
Na 't Slot, en hooren daer het Woort des Heeren aen:

Wy sullen mid'ler tijt die waerde Man verbeyden;
De Mannen zijn op weegh: O Heere! wiltse leyden,
Voorspoedich brengen heen, geluckigh wederom,
Tot vrolijckheyt van u gezegent Eygendom.
Laet haer geen onghemack, geen droefheyt wedervaren,
Wilt onse Wassenbergh en sijn *Eega* bewaren:
Draeght sorge, lieve Godt! ghy weet hoe 't met haer staet,
En dat de leste maendt de leste uyr bevaet.

Wat is daer voor geloop? Ick hebber na vernomen
De Mannen zijn we'er om met vreuchden aenghekomen,
Laet alle dingen staen, maeck u gereet, en siet,
Dat ghy die *Vrome Ziel* ook vriend'lijck welkom' hiet.
Welkom, O *Waerde Vrient!* soo lang gewenscht voor desen;
Welkom, O Wassenbergh! Ia welkom moet ghy wesen;
Welkom in onse Stadt daer langh na is gesocht:
En lof moet hebben die, die 't soo verr' heeft gebrocht.

Nu is het hert gerust: Nu wenschen wy niet verders,
Dan langh te mogen zijn bedient van dese Herders
Die Godt ons heeft vergunt, en in ghenaed' verleent,
Een teecken dat hy 't noch niet qualijck met ons meent.
Wilt, O getrouwe God! met uwe gunst volherden
En geven dese *Drie* een Ziel en hert te werden;
Stort uwen Geest op haer, en maeck 'er daer door sterck,
Tot vaste Zuylen en Pylaren van u Kerck.
Geef datse, wel bemint, ons wederom beminnen,

En Christo dijnen Soon, veel Zielen moghen winnen:
Maeck ons en door haer Leer en leven wel beraen,
Om hier van deucht tot deucht ghedurigh voort te gaen.
Op dat wy naderhandt na d'af-loop onser dagen
Met haer des Levens-Kroon daer boven moghen dragen:
Daer aller Vrolijkheyt de volheyt wesen sal,
En ghy, O Groote Godt! sult alles zijn in Al.

Finis.

Bladt-wijser.**C.**

Comt al tot my, Pag. 55

D.

De soete Lent komt voor den dagh, 147
 Doe my genaed', O goedertieren God, 162
 De blonde dageraet verschoof haar &c. 171

G.

Geluckigh is de Mensch, 52
 Ghy Danssers die den dans bemint &c. 136

H.

Hoe hebben al de nacht mijn sinnen 14
 loopen dwalen?
 Hoe gaet de Tijdt! Het Nieuwe-Iaer, 32
 Hoe ras vergaen de Iaren! 35
 Herodes! kondt ghy niet verdragen, 45
 Hier loop ick nu weer aen de Wal, 115
 Hoe raest het dertel Vleys, 123

I.

Ick armen Helt, 20

L.

Landts-lieden wat ick heb, dat is voor u &c.	3
Laes! wat een ramp en treur-geval!	5

M.

Mijn Ziele singh een vrolijck Liedt,	77
Mijn Ziele singh cvan 's Werelts moy,	80
Maer isser oyt een slechter Tijdt,	111
Mijn Eva wil niet rusten;	127

O.

O Bethlehem! lijdt met gedult,	49
O Mensch! om u ben ick in noodt:	62
O Tijden! O veraerde Zeden!	92
O Werelt! u liefkosery,	96
Ontrouwe Celadon! die met u soete woorden,	118

R.

Ruyter, gaet ghy henen?	106
-------------------------	-----

S.

Siet, dus gaen de Iaren strijcken,	40
Singht keeltjes singht,	100
Soo dickmael als ick werd' gedreven,	152

T.

'T gebeurde in voor-leden tijdt, 87

V.

U Herte wordt doch niet ontroert, 59

Vrou-Bruyt. Vrou-Bruyt sit op en waect, 103

Vriendinne, wat is dit geseyt? 133

W.

Wie soud' nu niet van vreuchde springen, 24

Welkom gewenschte dagh, 28

Wat was u, dat ghy soo verschoot, 73

Wat is 't dat ghy, O jonge Maeght, 84

Z.

Ziele! wat het Vleys, 66

Ziele, neem gedult, 141

Eynde.